

MEMORANDUM VAN FEVIA N.A.V. DE FEDERALE VERKIEZINGEN 2010

DE VOEDINGSINDUSTRIE PLEIT VOOR EEN BELEID OP BASIS VAN PARTNERSCHAP

De voedingsindustrie is een belangrijke speler in de Belgische economie. Zij is verantwoordelijk voor de productie van **gezonde en veilige voeding**, beschikbaar in een grote variëteit, aan **competitieve prijzen**, beantwoordend aan de verwachtingen van de consumenten en geproduceerd en gecommercialiseerd met **respect voor het milieu**. Bij aanvang van de onderhandelingen voor het vormen van een nieuwe regering richt de voedingsindustrie met dit memorandum een uitnodiging aan de politieke partijen om een beleid uit te stippelen dat haar ruimte biedt voor realisatie van haar maatschappelijke doelstellingen op basis van een duurzaam partnerschap tussen de overheid en de private sector. De voedingsindustrie heeft inderdaad nood aan een stabiel juridisch kader dat voldoende garanties biedt voor investeringen op lange termijn.

FEVIA onderschrijft integraal de bezorgdheden en aanbevelingen van het VBO in haar memorandum naar aanleiding van de federale verkiezingen. Met name het herstel van de competitiviteit is voor de Belgische voedingsindustrie een absolute prioriteit. In dit memorandum legt FEVIA zich echter toe op deze aspecten, die specifiek zijn voor de voedingsindustrie.

FEVIA ziet vier “werven” voor realisatie van haar maatschappelijke doelstellingen in partnerschap tussen de voedingsindustrie en de federale overheid:

1. Partnerschap voor voeding, gezondheid en fysieke activiteit
 - Gelijkwaardige betrokkenheid van alle stakeholders
 - Voorbereiding van de volgende voedselconsumptiepeilingen.
 - Loyale samenwerking tussen de bevoegde overheidsinstanties
 - Duidelijke, proportionele en toepasbare wetgeving
2. Partnerschap voor veiligheid van de voedselketen
 - Complementariteit tussen autocontrole en overheidscontrole
 - Harmonisatie van de controlekosten op Europees vlak

- Verhoging van de overheidsdotatie aan het FAVV
- Een redelijk en haalbaar wettelijk kader, geharmoniseerd op EU-vlak
- Uitbouw van een sterk en efficiënt overheidsapparaat op het vlak van voeding.

3. Partnerschap voor duurzaam milieu

- Europese harmonisatie van milieu-informatie
- Betere werking van de energiemarkt
- Afschaffing van de verpakkingsheffing
- Een groene fiscaliteit met werkelijke meerwaarde voor het milieu

4. Partnerschap voor een competitieve economie

- Betere werking van de voedselketen
- Betere wetgeving
- Dynamisch innovatiebeleid met aandacht voor de KMO's
- Economische informatie

FEVIA VERTEGENWOORDIGT

• bedrijven (2008):	5 245
• werknemers (2008):	88 849
• omzet (2008):	40 363 mio EUR
• toegevoegde waarde (2008):	6 381 mio EUR
• export (2008):	19 873 mio EUR
• Import (2008) :	15 373 mio EUR
• Investerings (2008) :	1 365 mio EUR

1. PARTNERSCHAP VOOR VOEDING, GEZONDHEID EN FYSIEKE ACTIVITEIT

De voedingsindustrie onderschrijft onverminderd de doelstellingen van het Nationaal Voedings- en Gezondheidsplan. Dit plan wil ervoor zorgen dat de Belgische bevolking kan genieten van concrete, zichtbare en gecoördineerde acties, die toelaten, door betere eet- en leefgewoonten, het risico op ziekten te verminderen, de gezondheidstoestand te optimaliseren en de levenskwaliteit te verhogen. De voedingsindustrie neemt pro-actief haar verantwoordelijkheid voor implementatie van haar engagementen in dit verband. Getuige hiervan is het jaarlijkse nutritioneel rapport dat de voedingsindustrie in 2009 reeds voor de vierde keer gepubliceerd heeft.

Om de implementatie van het Nationaal Voedings- en Gezondheidsplan te verzekeren vraagt FEVIA aan de regering om de volgende voorstellen in haar beleid in te schrijven:

- **Gelijkwaardige betrokkenheid van alle stakeholders**

FEVIA kan niet aanvaarden dat de voedingsindustrie niet op dezelfde manier als de consumentenorganisaties betrokken wordt bij de opvolging van het Nationaal Voedings- en Gezondheidsplan.

De geloofwaardigheid van het Nationaal Plan komt in het gedrang wanneer niet alle actoren op gelijke voet gesteld worden bij de uitvoering

- **Vorbereiding van de volgende voedselconsumptiepeilingen.**

De voedselconsumptiepeiling uitgevoerd in 2004 verschaft uiterst belangrijke informatie over de voedselopname van de Belgische bevolking. Het betreft hier echter een momentopname. Nog belangrijker is het om tendenzen in het voedingsgedrag te kunnen vaststellen, zodat het beleid zich kan toespitsen op gerichte bijsturing van eventuele verkeerde of ongezonde evoluties. Bovendien is de gezondheid van de burger niet alleen afhankelijk van zijn voedselopname, maar ook van het complexe samenspel van voedingsgedrag en levensstijl. Daarom pleit FEVIA ervoor om de nodige financiële middelen uit te trekken voor de vijfjaarlijkse hernieuwing van deze peiling, niet alleen gericht op de voedselopname van de (volledige) bevolking, maar eveneens op het gedrag en de levensstijl van de consumenten als bepalende factoren van hun gezondheid.

- **Loyale samenwerking tussen de bevoegde overheidsinstanties**

De zorg voor voeding, gezondheid en fysieke activiteit is bijzonder complex en de bevoegdheden zijn versnipperd. FEVIA dringt daarom aan op een constructieve samenwerking met en tussen alle beleidsinstanties op het niveau van de federale regering, de gewesten, de gemeenschappen, de provincies en de gemeenten.

- **Duidelijke, proportionele en toepasbare wetgeving**

Voedingsbedrijven worden regelmatig geconfronteerd met nieuwe wetgeving die bijkomende eisen stelt die voor vele voedingsbedrijven, in het bijzonder de KMO's, onhaalbaar zijn. Zo ondergaat de sector momenteel volop de nefaste gevolgen van de recente Claims-Verordening. En de nieuwe voorstellen m.b.t. etikettering – o.a. op het vlak van oorsprongsbenaming - dreigen te ontsporen. Er blijkt helemaal niets in huis te komen van de vereenvoudiging die in het vooruitzicht was gesteld.

2. PARTNERSCHAP VOOR VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN

Op het vlak van voedselveiligheid kan het Federale Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen een zeer positieve balans voorleggen. De oprichting van dit Agentschap in 2000 heeft geleid tot een gevoelige verbetering van het consumentenvertrouwen en van het imago van de Belgische voedingsproducten in het buitenland. Vandaag wordt het FAVV erkend als één van de beste diensten in zijn genre in Europa. Dit resultaat is mede mogelijk gemaakt dank zij een consequent beleid op basis van partnerschap tussen de overheid en alle betrokken operatoren. De verantwoordelijkheid van de operatoren werd bevestigd door de invoering van een verplichte autocontrole, maar de operatoren zelf werden ook actief betrokken in het consultatieproces bij de besluitvorming van het Agentschap.

Om het succes van het FAVV en dus ook de veiligheid van de voedselketen te bestendigen en zelfs nog verder te verbeteren pleit FEVIA ervoor om de volgende voorstellen te verwerken in het beleid van de volgende regering:

- **Complementariteit tussen autocontrole en overheidscontrole**

Het nieuwe beleid van het FAVV heeft aan alle operatoren de verplichting opgelegd tot invoering van een autocontrole, rekening houdend met de specifieke situatie van o.a. de KMO's en van de landbouwbedrijven, en heeft hiermee een doorslaggevende stap gezet in de richting van een sluitende voedselveiligheid. Deze nieuwe verplichting vergde - en vergt nog steeds - een zware inspanning van de betrokken operatoren, die enkel draagbaar is in de mate dat zij gepaard gaat met een overeenstemmende vermindering van de overheidscontroles en dus ook van de heffingen.

Zo zou de operator, die beschikt over een gevalideerd autocontrolesysteem, vrijgesteld moeten worden van betaling van heffingen. En er zijn andere beleidsmaatregelen nodig om operatoren er toe aan te zetten hun autocontrolesysteem te laten valideren.

- **Harmonisatie van de controlekosten op Europees vlak**

De concurrentiepositie - en in het bijzonder de exportpositie - van de Belgische operatoren moet gevrijwaard blijven. De voedingsindustrie waardeert daarom de inspanningen van de bevoegde minister en van het FAVV in hun streven naar meer harmonisatie op Europees en internationaal vlak, zowel wat betreft de intensiteit van de controles als wat betreft het bedrag van de aangerekende controlekosten.

Maar FEVIA herinnert eraan dat, indien deze harmonisatie niet haalbaar blijkt, de concurrentiepositie van de Belgische operatoren enkel gevrijwaard kan worden door afstemming van de door het FAVV aangerekende controlekosten op deze van onze belangrijkste handelspartners. Op dit vlak is een dringende bijsturing nodig, want uit voorlopige studieresultaten, voorgesteld in februari 2007 aan het raadgevend comité van het FAVV, blijkt dat zowel de kosten voor voedselveiligheid als het aandeel van de operatoren in de financiering hiervan in België significant hoger liggen dan het Europese gemiddelde.

- **Verhoging van de overheidsdotatie aan het FAVV**

Om de vastgestelde concurrentieverstoring te herstellen is een verdere verhoging van de huidige overheidsdotatie aan het FAVV onvermijdelijk.

- **Een redelijk en haalbaar wettelijk kader, geharmoniseerd op EU-vlak**

De eisen die opgelegd worden aan de operatoren van de voedselketen moeten haalbaar zijn. Het nastreven van een nulrisico is immers niet realistisch !

Om concurrentievervalsing te vermijden, en de consumentenbescherming te vrijwaren, is het ook noodzakelijk om de aanpak op vlak van voedselveiligheid op EU-vlak te harmoniseren.

- **Uitbouw van een sterk en efficiënt overheidsapparaat op het vlak van voeding.**

Verskillende betrokkenen – o.a. de bevoegde Ministers - stellen zich vragen over de efficiëntie van de huidige opsplitsing tussen controle en beleid op het vlak van voedselveiligheid en gezondheid. FEVIA pleit daarom voor doorlichting en evaluatie van de toekomstige noden en structuren.

3. PARTNERSCHAP VOOR DUURZAAM MILIEU

De Belgische voedingsindustrie heeft de voorbije jaren een sterke reputatie opgebouwd dank zij haar pro-actieve aanpak op het vlak van milieuzorg. Telkens opnieuw engageert FEVIA zich samen met haar leden om mee te werken aan duurzame oplossingen zoals FOST Plus en VAL-I-PAC voor het verpakkingsafval of convenanten met de regionale overheidsinstanties voor vermindering van het energiegebruik. De basis hiervoor werd gelegd met de milieurapporten van de voedingsindustrie, waarvan er nu al twee verschenen zijn.

Dank zij deze inspanningen, die tot stand gekomen zijn in het kader van een duurzaam partnerschap tussen de bevoegde regionale overheidsinstanties en de industrie, behoort België b.v. tot de wereldtop wat betreft recyclage van verpakkingsafval. Van alle verpakkingen (huishoudelijke en bedrijfsmatige samen) die in België op de markt komen, wordt in België 74 % gerecycleerd, het hoogste cijfer in Europa. Dit cijfer ligt een pak hoger dan het Europese gemiddelde van 55 %. Maar België doet het ook helemaal niet slecht op het vlak van preventie. In 2003 kwam er in België 157 kg huishoudelijk en industrieel verpakkingsafval per inwoner vrij, wat het op twee na laagste cijfer in Europa is.

Tegen deze achtergrond vraagt FEVIA om de volgende voorstellen te verwerken in het federale overheidsbeleid:

- **Europese harmonisatie van milieu-informatie**

De milieu-impact van de producten en onder andere van de voedingsproducten moet zoveel mogelijk beperkt worden. De methodologie om de milieu-impact van de voedingsproducten te bepalen moet op Europees en idealiter op wereldniveau vastgelegd worden. FEVIA ondersteunt dus de werkzaamheden van de SCP Food Round Table. Deze methodologie moet in eerste instantie toelaten om te bepalen waar in de keten de meest doeltreffende maatregelen kunnen genomen worden om de milieu-impact van de producten te verminderen.

Wat betreft de informatie naar de consument moet op toegezien worden dat de informatie objectief, juist en begrijpelijk is en dat ze wel degelijk een toegevoegde waarde biedt.

- **Betere werking van de energiemarkt**

De sterke toename van de energiekosten (waaronder elektriciteit) heeft een niet te verwaarlozen impact op de ondernemingen van de voedingssector. In dit verband ondersteunt FEVIA de eisen van FEBELIEC om de werking van de geliberaliseerde markt te verbeteren. FEVIA legt in het bijzonder de nadruk op:

- De noodzaak om het ondersteuningsbeleid voor off-shore windenergie te herzien teneinde de financiële impact voor de KMO's te beperken.
- De noodzaak om het systeem van groenestroomcertificaten te herzien teneinde het efficiënter en draaglijker te maken voor alle elektriciteitsverbruikers.
- De noodzaak om de federale bijdrage op de elektriciteit te herzien
- De noodzaak in het behoud en de uitbouw van het vrijstellingsstelsel op accijnzen, federale bijdragen en een eventuele toekomstige CO₂-taks, zodat KMO's worden aangespoord om deel te nemen aan de energieconvenanten op regionaal vlak en op deze manier belangrijke resultaten inzake rationeel energiegebruik worden gerealiseerd.

- **Afschaffing van de verpakkingshelling**

Het is ontgoochelend vast te stellen hoe het engagement van de voedingsindustrie miskend werd door de invoering van de heffing op de drankverpakkingen in april 2005. FEVIA vraagt met aandrang de afschaffing van alle verpakkingstaksen omdat zij sociaal onaanvaardbaar zijn, ecologisch inefficiënt en economisch verstikkend. Deze taksen zijn **sociaal onaanvaardbaar**, omdat zij zwaarder wegen op de gezinnen met de laagste inkomens, zij zijn **ecologisch inefficiënt** omdat geen enkel wetenschappelijk bewijs aangevoerd werd om de maatstaf van deze taksen te rechtvaardigen, en zij zijn **economisch verstikkend** omdat zij een buitensporig hoge belasting opleggen aan slechts een beperkt deel van de economische productie in dit land.

- **Een groene fiscaliteit met werkelijke meerwaarde voor het milieu**

Toch is de voedingsindustrie niet gekant tegen elke mogelijke aanwending van belastingen als complementair instrument in het kader van een duurzaam milieubeleid. FEVIA is inderdaad bereid om, onder coördinatie van het VBO als overkoepelende interprofessionele organisatie, mee na te denken over de mogelijkheid tot invoering van een vorm van groene fiscaliteit mits duidelijke afspraken over de volgende randvoorwaarden:

- maximale inspanning voor beheersing en vermindering van de staatsuitgaven,
- erkenning van de reeds bereikte milieuresultaten,
- reële en bewezen impact van de fiscale maatregelen voor het milieu,
- aanwending van de ontvangsten voor verbetering van het milieu,
- stabiel juridisch kader op lange termijn,
- vrijwaring van de economische ontwikkeling,
- coherentie tussen het federale en regionale milieubeleid,
- verrekening van de groene fiscaliteit op het niveau van de Gewesten (o.a. op afvalwater, grondwater oppervlaktewaterinname, energie, afvalverwerking),
- afstemming op Europees niveau (geen extra belasting van de Belgische burgers en de industrie ten opzichte van de ons omringende landen).

In het licht van de genoemde randvoorwaarden kan groene fiscaliteit geen enkele meerwaarde meer opleveren op het vlak van verpakkingen. Het verpakkingsprobleem is immers opgelost dank zij de pro-actieve aanpak op punt gesteld in samenwerking tussen de overheid, de consumenten en de ondernemingen.

4. PARTNERSCHAP VOOR EEN COMPETITIEVE ECONOMIE

De voedingsindustrie biedt loyaal haar medewerking aan in het kader van een partnerschap op het vlak van voeding, gezondheid en beweging, voedselveiligheid en duurzame ontwikkeling. Van haar kant verwacht de voedingsindustrie dat de overheid haar steunt in haar economische ontwikkeling. Dit is des te belangrijker omdat ook de voedingsindustrie de weerslag ondervindt van de economische crisis, zij het in mindere mate dan de meeste andere industriële sectoren.

In het geval van de voedingsindustrie wordt de impact van deze crisis echter nog versterkt door de extreme prijsvolatiliteit van de landbouwgrondstoffen. De voedingsindustrie dreigt geplet te worden tussen de overheidsdoelstelling voor beheersing van prijsevolutie van verwerkte voedingsmiddelen en, aan de andere kant, de eis van de landbouworganisaties voor betere prijzen voor de landbouwproducten.

- **Betere werking van de voedselketen**

Landbouw, voedingsindustrie en distributie vormen samen met de toeleveringssectoren de „voedingsketen“. In een dergelijke keten heeft iedere schakel de andere nodig en zou het geheel er moeten kunnen voor zorgen dat de verschillende schakels hun noodzakelijke rol kunnen blijven vervullen. Het is in deze geest van partnerschap dat de gedragscode voor faire relaties tussen aanbieders en kopers in de agro-voedselketen tot stand gekomen is.

FEVIA verwacht van de overheid ruimte om dit partnerschap in te vullen. In dat kader dreigt de focus van het prijsobservatorium op de prijsevolutie, zonder oog voor kwalitatieve aspecten, tot een verzwakking van de marktpositie van de producenten, die zich trachten te onderscheiden op basis van andere elementen dan enkel de prijs (kwaliteit, diversiteit van het aanbod, innovatie, enz...).

- **Betere wetgeving**

De voedingsindustrie benadrukt het belang van een stabiele bevoorrading met voldoende grondstoffen die beantwoorden aan de specifieke kwaliteitscriteria tegen competitieve prijzen.

In dit kader verwacht de voedingsindustrie van de overheid een “better regulation”, dwz. een vereenvoudiging van de wetgeving die rekening houdt met de impactstudies en een vermindering van de administratieve lasten.

- **Dynamisch innovatiebeleid met aandacht voor de KMO's**

De voedingsindustrie vestigt de aandacht op het belang van een dynamisch innovatiebeleid dat rekening houdt enerzijds met de nieuwe technologische evoluties en anderzijds met hun wettelijke omkadering.

Gezien de specifieke structuur van de sector, vraagt de voedingsindustrie een stimulerend beleid voor de KMO's.

- **Economische informatie**

Tenslotte verwacht de voedingsindustrie van de regering dat zij economische informatie, analyses en volledige statistieken ter beschikking stelt van de sector, voor België (en haar gefedereerde entiteiten), in Europa en in de wereld.

X X X